

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๖๔

วันที่ ๒๐ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง ศาลปกครองกลาง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ (๖) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ วรรคสอง และมาตรา ๔๐ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

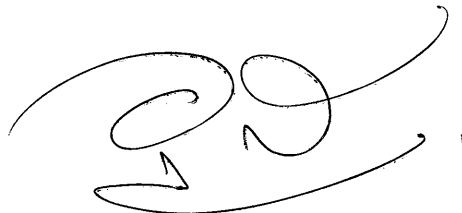
ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีทั้งห้า ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๔๔๕/๒๕๖๓ ที่ฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้ประกอบกิจการค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และมีช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านแอปพลิเคชันหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อผู้บริโภคโดยตรง ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงที่ ๕ เป็นผู้บริโภค โดยผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ (๖) เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจในการออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะการขายทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ ที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยข้อ ๑ ของประกาศดังกล่าว มีลักษณะเป็นการจำกัดเสรีภาพในการซื้อและจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจของผู้ถูกฟ้องคดี อันเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้ประชาชนเกินสมควร รวมถึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบขัดต่อหลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการกระทำทางปกครอง ขัดต่อหลักความได้สัดส่วนและเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และเสรีภาพในการทำสัญญาซื้อขายของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงที่ ๕ และประกาศดังกล่าว

ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพและชีวิตในการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ด้วย อีกทั้งมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการโฆษณาและการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น สิทธิในทรัพย์สิน และเสรีภาพในการประกอบอาชีพ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ วรรคสอง และมาตรา ๔๐ วรรคสอง

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ การให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต้องจัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้าตามมาตรา ๒๖ การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณวัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานพยาบาล และร้านขายยาตามมาตรา ๒๗ การกำหนดวันหรือเวลาห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา ๒๘ การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลที่อายุต่ำกว่ายี่สิบปี หรือบุคคลที่มีอาการเมามจนครองสติไม่ได้ตามมาตรา ๒๙ การห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กำหนดตามมาตรา ๓๑ การรูดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยตรงหรือโดยอ้อมตามมาตรา ๓๒ และวิธีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ (๑) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ (๒) การเร่ขาย (๓) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย (๔) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชงช็อค การชงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ (๕) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยตรงหรือทางอ้อม และ (๖) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ซึ่งนายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ จึงออกประกาศตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะการขายทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดว่า “ข้อ ๑ ห้ามผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อผู้บริโภคโดยตรง หรือเป็นการดำเนินการใด ๆ ในลักษณะการเชิญชวนให้ซื้อ การเสนอขายหรือการขายสินค้าหรือบริการต่อผู้บริโภคโดยตรงด้วยการตลาดหรือบริการการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะของการสื่อสารข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้ขายและผู้บริโภคซื้อขายได้

โดยไม่ต้องพบกัน” ด้วยเหตุผลที่ว่า “เนื่องจากในปัจจุบันมีวิวัฒนาการของการใช้เทคโนโลยีที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้ประกอบการและร้านค้าบางส่วน ใช้ช่องทางในการซื้อขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์โดยผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากยิ่งขึ้น ทำให้ยากต่อการควบคุมเกี่ยวกับเรื่องวัน เวลา สถานที่ และบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนสามารถเข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย และลดผลกระทบอันเกิดจากเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ จึงมีความจำเป็นในการออกประกาศ เพื่อกำหนดเป็นมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ...” เมื่อคำนึงถึงว่า เครื่องตี้มแอลกอฮอล์อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพอันเป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของผู้ตี้ม เป็นสาเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทและก่อให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ มีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวม อีกทั้งเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ (๖) จึงเป็นการจำกัดเสรีภาพเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน เป็นการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นการจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงพอเท่าที่จำเป็นหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น เป็นบทบัญญัติที่จำกัดเสรีภาพเท่าที่จำเป็น โดยมีได้ห้ามการขายเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ด้วยวิธีอื่น ๆ จึงมิได้กระทบกระเทือนต่อสิทธิในทรัพย์สินและเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพของบุคคลแต่อย่างใด ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ มิได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปต่อบุคคลที่ขายสินค้าประเภทเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง อีกทั้งได้ระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ในกฎหมายฉบับนี้ด้วยแล้ว จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ วรรคสอง และมาตรา ๔๐ วรรคสอง

จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ (๖) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ วรรคสอง และ มาตรา ๔๐ วรรคสอง

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ